

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَنْ
قَالُوا أَبْعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا (94) قُلْ لَوْ كَانَ فِي
الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ
السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا (95) قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا
بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا (96) وَ
مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَ مَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ
لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَ نَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ
وُجُوهِهِمْ عُمِيَآ وَ بُكْمًا وَ صُمًّا مَاؤَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا
خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا (97) ذَلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِأَنَّهُمْ
كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَ قَالُوا إِذَا كُنَّا عِظَامًا وَ رُفَاتًا أَ إِنَّا
لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا (98) أ وَ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ
الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ

يَخْلُقْ مِثْلَهُمْ وَ جَعَلَ لَهُمْ أَجَلاً لَا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى

الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُّوراً (99) قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ

خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَ

كَانَ الْإِنْسَانُ قَتُوراً (100)

What kept men back from belief when guidance came to them, was nothing but this: they said, "Has Allah sent a man (like us) to be (His) Messenger?" Say, "If there were settled, on earth, angels walking about in peace and quiet, We should certainly have sent them down from the heavens an angel for a messenger." Say: "Enough is Allah for a witness between me and you: for He is well acquainted with His servants, and He sees (all things). It is he whom Allah guides, that is on true guidance; but he whom He leaves astray - for such wilt thou find no protector besides Him. On the day of judgment We shall gather, them together, prone on their faces, blind, dumb, and deaf: their abode will be hell: every time it shows abatement, We shall increase from them the fierceness of the fire. That is their recompense, because they rejected Our signs, and said, "When we are reduced to bones and broken dust, should we really be raised up (to be) a new creation?" See they not that Allah, who created the heavens and the earth, has power to create the like of them (anew)? Only He has decreed a term appointed, of which there is no doubt. But the unjust refuse (to receive it) except with ingratitude. Say: "If ye had control of the treasures of the mercy of my Lord, behold, ye

~~~~~
 would keep them back, for fear of spending them: for man is
 (ever) niggardly!"

لوگوں کے سامنے جب کبھی ہدایت آئی تو اس پر ایمان لانے سے اُن کو کسی
 چیز نے نہیں روکا مگر اُن کے اسی قول نے کہ "کیا اللہ نے بشر کو پیغمبر بنا کر
 بھیج دیا؟" ان سے کہوا گر زمین میں فرشتے اطمینان سے چل پھر رہے ہوتے
 تو ہم ضرور آسمان سے کسی فرشتے ہی کو اُن کے لیے پیغمبر بنا کر بھیجتے۔ اے نبی
 ، ان سے کہہ دو کہ میرے اور تمہارے درمیان بس ایک اللہ کی گواہی کافی
 ہے۔ وہ اپنے بندوں کے حال سے باخبر ہے اور سب کچھ دیکھ رہا ہے۔ جس کو
 اللہ ہدایت دے وہی ہدایت پانے والا ہے، اور جسے وہ گمراہی میں ڈال دے تو
 اس کے سوا ایسے لوگوں کے لیے تو کوئی حامی و ناصر نہیں پاسکتا۔ ان لوگوں کو
 ہم قیامت کے روز اوندھے منہ کھینچ لائیں گے، اوندھے، گونگے اور بہرے
 اُن کا ٹھکانا جہنم ہے۔ جب کبھی اس کی آگ دھیمی ہونے لگے گی ہم اسے اور
 بھڑکا دیں گے۔ یہ بدلہ ہے ان کی اس حرکت کا کہ انہوں نے ہماری آیات کا
 انکار کیا اور کہا "کیا جب ہم صرف ہڈیاں اور خاک ہو کر رہ جائیں گے تو نئے

سرے سے ہم کو پیدا کر کے اٹھا کھڑا کیا جائے گا؟ کیا ان کو یہ نہ سوچھا کہ جس خدا نے زمین اور آسمانوں کو پیدا کیا ہے وہ ان جیسوں کو پیدا کرنے کی ضرورت رکھتا ہے؟ اس نے ان کے حشر کے لیے ایک وقت مقرر کر رکھا ہے جس کا آنا یقینی ہے، مگر ظالموں کو اصرار ہے کہ وہ اس کا انکار ہی کریں گے۔ اے نبی، ان سے کہو، اگر کہیں میرے رب کی رحمت کے خزانے تمہارے قبضے میں ہوتے تو تم خرچ ہو جانے کے اندیشے سے ضرور ان کو روک رکھتے۔ واقعی انسان بڑا تنگ دل واقع ہوا ہے۔

लोगों के सामने जब कभी हिदायत आई तो उसपर ईमान लाने से उनको किसी चीज़ ने नहीं रोका मगर उनके इसी कौल ने कि “क्या अल्लाह ने बशर को पैग़म्बर बनाकर भेज दिया?” उनसे कहो अगर ज़मीन में फ़रिश्ते इत्मीनान से चल-फिर रहे होते तो हम ज़रूर आसमान से किसी फ़रिश्ते ही को उनके लिए पैग़म्बर बनाकर भेजते |” ऐ नबी, इनसे कह दो कि मेरे और तुम्हारे दरमियान बस एक अल्लाह की गवाही काफ़ी है | वह अपने बन्दों के हाल से बाख़बर है और सब कुछ देख रहा है | जिसको अल्लाह हिदायत दे वही हिदायत पानेवाला है, और जिसे वह गुमराही में डाल दे तो उसके सिवा ऐसे लोगों के लिए तू कोई हामी व नासिर नहीं पा सकता | इन लोगों को हम क्रियामत के रोज़ औंधें मुँह खींच लाएँगे, अंधे, गूँगे और बहरे |

उनका ठिकाना जहन्नम है | जब कभी उसकी आग धीमी होने लगेगी हम उसे और भड़का देंगे | यह बदला है उनकी उस हरकत का कि उन्होंने हमारी आयातों का इनकार किया और कहा, “क्या जब हम सिर्फ हड्डियाँ और खाक होकर रह जाएँगे तो नए सिरे से हमको पैदा करके उठा खड़ा किया जाएगा?” क्या उनको यह न सूझा कि जिस खुदा ने ज़मीन और आसमानों को पैदा किया है वह इन जैसों को पैदा करने की ज़रूर कुदरत रखता है? उसने इनके हश्र के लिए एक वक़्त मुकर्रर कर रखा है जिसका आना यक़ीनी है, मगर ज़ालिमों को इसराह है कि वह उसका इनकार ही करेंगे | ऐ नबी, इनसे कहो, अगर कहीं मेरे रब की रहमत के खज़ाने तुम्हारे कब्ज़े में होते तो तुम खर्च हो जाने के अंदेशे से ज़रूर उनको रोक रखते | वाक़ई इनसान बड़ा तंगदिल वाक़े हुआ है |